

07

Rozwiązywanie konfliktów**Wstęp**

Źródło konfliktów: (Jk 4,1-3 BW)

1. *Skądże spory i skąd walki między wami? Czy nie pochodzą one z namiętności waszych, które toczą bój w członkach waszych?*
2. *Pożądacie, a nie macie; zabijacie i zazdrościcie, a nie możecie osiągnąć; walczycie i spory prowadzicie. Nie macie, bo nie prosicie.*
3. *Proście, a nie otrzymujecie, dlatego że źle prosicie, zamysławiac to zużyć na zaspokojenie swoich namiętności.*

A. Zrozumienie konfliktów

1. Konflikt jest częścią relacji w małżeństwie, jest nieunikniony
2. Dobre małżeństwo przekształca konflikt w okazję do wzrostu, sprawiając, że różnice przenoszą nas na nowy poziom intymności.

Jakub 3,13.17-18

13. Czy jest między wami ktoś mądry i rozumny? Niech to pokaże przez dobre postępowanie uczynkami swymi, nacechowanymi łagodnością i mądrością. 17. Ale mądrość, która jest z góry, jest przede wszystkim czysta, następnie miłująca pokój, łagodna, ustępliwa, pełna miłosierdzia i dobrych owoców, nie stronnicza, nie obłudna. 18. A owoc sprawiedliwości bywa zasiewany w pokoju przez tych, którzy pokój czynią.

Prz 16,21

21. Kto ma mądre serce, ten zwie się rozumnym, a słodycz mowy pomnaża zdolność przekonywania.

3. Niedobre małżeństwo będzie prowadzić walki, aby odnieść zwycięstwo lub będzie uciekać i unikać konfliktów. Jakub 3,14-16
14. *Jeśli jednak gorzką zazdrość i kłótność macie w sercach swoich, to przynajmniej nie przechwalajcie się i nie kłamcie wbrew prawdzie. 15. Nie jest to mądrość, która z góry zstępuje, lecz przyziemna, zmysłowa, demoniczna. 16. Bo gdzie jest zazdrość i kłótność, tam niepokój i wszelki zły czyn.*

B. Nieskuteczny lub negatywny cykl konfliktowy (reakcja)Używanie tarczy ochronnej poprzez zachowania defensywne

1. Kontroskarżenia (Ty, ty, ty – błędne koło oskarżeń)
 2. Obrona samego siebie (przez atak lub wyjaśnianie)
 3. Wycofywanie się (wyciszenie i ucieczka)
- To złości żonę, ale mąż zna tylko ten sposób – kumulowanie się złych emocji.

C. Skuteczne lub pozytywne rozwiązywanie konfliktówPodstawowe umiejętności w rozwiązywaniu konfliktów (odpowiadanie).

Podejmowanie wyzwania stawianego przez źródło, przyczynę konfliktu.

1. Umiejętność przekazywania negatywnych emocji bez rzucania oskarżeń i bez duszenia w sobie uczuć.
Prz 15,2 *Język mędrców rozsiewa wiedzę, lecz usta głupców tryskają głupotą.*
Rozmawiać bez negatywnych zwrotów. Świadome unikanie używania słów, które rozjuszają.
2. Wyrażać chęć zrozumienia tego co niepokoi współmałżonka/osobę.
Okazanie wysiłku: chciałbym się zorientować... pomóż mi zrozumieć...

3. Dokonaj rozgraniczenia pomiędzy współmałżonkiem/osobą, a problemem.
Oddziel problem od człowieka.

4. W delikatny sposób powiedz jak jej / jego postawa działa na ciebie i co wtedy czujesz.
(Musicie wsłuchiwać się w postawę serca jedni drugich).

Prz 14,29 *Człowiek nierychły do gniewu jest bardzo roztropny, lecz porywczy pomnaża swoją głupotę*
Opanowany – mądry; porywczy pomnaża swoją głupotę.

Przyp. 16,32 *Więcej wart jest cierpliwy niż bohater, a ten, kto opanowuje siebie samego, więcej znaczy niż zdobywca miasta.*

D. Podejmowanie wyzwania czy bierne reagowanie

1. Podejmujemy wyzwanie rozwiązania konfliktu ze względu na Boga

a. Przykład: Józef i jego bracia

b. Przykład Jezusa: „*Kiedy mu złorzeczono On nie złorzeczył*”

„*Nie odpłacajcie złem za złó*”; „*Ojcze przebacz im*”

c. Zamiast konfliktu – decyzja oddać dobro za złó (Rzym 12,21).

d. Nie impulsywna reakcja, lecz właściwe podejście.

2. Mówcie i słuchajcie prawdę w miłości. Efezjan 4,15 oraz:

Efez. 4,25 *Przeto, odrzuciwszy kłamstwo, mówcie prawdę, każdy z bliźnim swoim, bo jesteśmy członkami jedni drugich.*

Przykład książki: okładka przednia, tylna, grzbiet – wszystko jest prawdą, choć niepełną.

Dzięki konfliktowi lepiej poznamy sprawę.

3. Rozwiązujcie konflikty codziennie. Efezjan 4:26-27

26. *Gniewajcie się, lecz nie grzeszcie; niech słońce nie zachodzi nad gniewem waszym,*

27. *Nie dawajcie diabłu przystępu.*

4. Nie wygrywajcie konfliktów, ale je rozwiązujcie.

5 Bądźcie gotowi prosić o wybaczenie kiedy powiecie lub zrobicie coś złego. Pokora sprawi, że wasze linie komunikacji będą otwarte.

Prośba szczegółowa, nie samo „przepraszam”. Wyjaśnić i poprosić o wybaczenie. Prośba o wybaczenie oznacza, że bierzemy na siebie całą odpowiedzialność.

Konstruktywne podejście do problemu: biała kartka i w rogu plama. Stosunek 95% - 5% powierzchni.
Zgadzamy się w 95%, rozwiązujemy tylko 5%.

08

Panowanie nad gniewem

A. Czym jest gniew?

1. Jest to najbardziej niezrozumiały i nadużywany stan emocjonalny.

Gniew jest sygnałem niezaspokojonych potrzeb, naruszenia praw, granic.

Jest takim samym darem Stwórcy jak i inne uczucia. Woda i ogień też są darami Boga.

2. Pozostaje w stanie neutralnym dopóki jego moc nie zostanie użyta w celach twórczych lub niszczących.

Przykład: elektrownia wodna – kontrolowane wypuszczanie wody; pęknięta tama = powódź

3. Aby nad nim panować musimy go zrozumieć.

Jest podobny do cementu, łatwy w obróbce dopóki nie stwardnieje.

Orge – gniew gwałtowny, chwilowy jak płonąca słoma.

Thymos – gniew skrywany, długotrwały jak pożar torfowiska.

B. Działania twórcze lub niszczące

1. Działanie zależne od sposobu uwolnienia.

Tej lekcji należy uczyć od dzieciństwa:

26. *Gniewajcie się, ale nie grzeszcie; niech słońce nie zachodzi nad waszym gniewem.*

27. *Nie dawajcie miejsca diabłu.* (Ef 4,26-27 PE)

Zadrzyjcie więc i nie grzeszcie, pomyślcie o tym, leżąc na łożach i zamilczcie w końcu. (Ps 4,5 PE)

2. Działanie podobne do ognia: *Spójrz, jak mały ogień, a jak wielki las podpala.* (Jk 3,5b)

a. Opanowane i pod kontrolą przynosi pożytek i błogosławieństwo.

Żadna zła mowa niech nie wychodzi z waszych ust, lecz tylko dobra, która służyłaby zbudowaniu i przyniosła korzyść słuchającym (Ef 4,29)

b. Niekontrolowane i nieokiełznane przynosi szkody.

Język jest ogniem, sferą nieprawości. Język jest tym naszym organem, który plami całe ciało, ogarnia pożarem ludzkie życie i jest podsycany ogniem piekielnym (Jk 3,6)

C. Niszczące opanowywanie gniewu

1. Tłumienie (udawanie, że go nie ma).

I poznacie prawdę, a prawda was wyswobodzi. (Jan 8,32 BW)

Prawda – samowiedza na podstawie Słowa Bożego

4. *Obmyj mnie zupełnie z winy mojej I oczyść mnie z grzechu mego!*

5. *Ja bowiem znam występki swoje I grzech mój zawsze jest przede mną.*

6. *Przeciwko tobie samemu zgrzeszyłem; I uczyniłem to, co złe w oczach twoich, Abyś okazał się sprawiedliwy w wyroku swoim, Czysty w sądzie swoim.* (Ps 51,4-6 BW)

2. Powstrzymywanie (postawa bierna).

Bacząc, żeby nikt nie pozostał z dala od łaski Bożej, żeby jakiś gorzki korzeń, rosnący w górę, nie wyrządził szkody i żeby przezeń nie pokalało się wielu (Hbr 12,15 BW)

3. Uwolnienie (agresja, wybuch).

Człowiek nieopanowany jest jak miasto z rozwalonym murem. (Prz 25,28 BW)

4. Sześć kroków narastania gniewu:

1. Nieporozumienie, niezgoda, niewygodna, konflikt – to jeszcze nie grzech

2. Poirytowanie, frustracja, niewerbalne sygnały gniewu = czerwone światło stopu.

3. Złość, złe słowa, napadamy na kogoś lub się wycofujemy (Jk 3,6 pożar).

4. Wrogość, chęć uderzenia, trzaśnięcia drzwiami, wewnętrzne gotowanie się.

5. Szał, wściekłość, brak panowania nad sobą, niszczenie przedmiotów, bicie, przemoc.

6. Morderstwo, samobójstwo (samobójcy to ludzie b. zagniewani, swój gniew obrócili przeciwko sobie, do wewnątrz, utracili nadzieję).

D. Twórcze opanowywanie gniewu

1. Nikt nie może sam nas rozgniewać, jest to nasza decyzja.

Serce sprawiedliwego rozważa, co odpowiedzieć, lecz z ust bezbożnych tryska złość. (Prz 15,28 BW)

Serce mędrca udziela mądrości jego ustom i pomnaża jego zdolność przekonywania. (Prz 16,23 BW)

Zadrzyjcie więc i nie grzeszcie, pomyślcie o tym, leżąc na łożach i zamilczcie w końcu. (Ps 4,5 PE)

26. Gniewajcie się, ale nie grzeszcie; niech słońce nie zachodzi nad waszym gniewem.

27. Nie dawajcie miejsca diabłu. (Ef 4,26-27 PE)

2. Gniew uświadomiony może być:

a) Sposobem kontroli lub manipulacji innymi ludźmi (tzw. emocjonalna pułapka: p. żony, która obrażona wybiegła z mieszkania i za rogiem czekała na męża; on siedzi w fotelu i czyta; po powrocie żony on mówi: za bardzo cię kocham, aby gonić za tobą).

b) Sposobem samoobrony, jeśli ktoś czuje się zagrożony (np. głośny ton).

c). Przykrywką dla strachu, niepewności lub poczucia bezsilności

3. Kroki do opanowywania gniewu

a) Rozpoznaj przyczynę gniewu u siebie (poznawanie samego siebie).

* Zwróć uwagę na zachowania, które uruchamiają twój gniew.

* Przyznaj się do własnych słabości (np. przewrażliwienia) – to zachowa ciebie od oskarżania innych

b) Wyznaj to Bogu

Jeśli wyznajemy grzechy swoje, wierny jest Bóg i sprawiedliwy i odpuści nam grzechy, i oczyści nas od wszelkiej nieprawości. (1 Jan 1,9 BW)

* Jedynym sposobem rozprawienia się z gniewem to przyznanie się i opanowanie go.

* W przeciwnym razie stanie się siłą niszczącą ciebie wewnątrz lub innych na zewnątrz.

Mówcie prawdę w miłości. Trwając zaś w prawdziwej miłości, wzrastajmy pod każdym względem ku Temu, który jest Głową, Chrystusem. (Ef 4,15)

c) Wyzwolenie (wypuść, pozbań się go)

**W cierpliwości zaznacza się roztropność człowieka,
a chlubą jego jest, gdy zapomina o krzywdach. Prz 19,11 (BW)
Rozważny człowiek nad gniewem panuje,
a chwałą jego – zapomnienie uraz. Prz 19,11 (BT)**

3. Gniew uzasadniony / słuszny

Najmilsi! Nie mścijcie się sami, ale pozostawcie to gniewowi Bożemu, albowiem napisano: Pomsta do mnie należy, Ja odpłacę, mówi Pan. (Rz 12,19 BW)

a) Skierowany na dobro

(Mk 3,1-6 BW) I wstąpił znowu do synagogi; a był tam człowiek z uschtłą ręką. 2. I podpatrywali go, czy uzdrowi go w sabbat, aby go oskarżyć. 3. Wtedy rzekł do człowieka, który miał uschtłą rękę: Wyjdź na środek. 4. A do nich rzekł: Czy wolno w sabbat dobrze czynić, czy źle czynić, życie zachować czy zabić? A oni milczeli. 5. I spojrzął na nich z gniewem, zasmucił się z powodu zatwardziałości ich serca, i rzekł owemu człowiekowi: Wyciągnij rękę! I wyciągnął, i ręka jego wróciła do dawnego stanu. 6. A faryzeusze, wyszedłszy zaraz, naradzali się z herodianami, jak by go zgładzić.

Dz. Ap. 17,16-18: Czekał na nich w Atenach, obruszał się Paweł w duchu swoim (burzył się wewnątrz na - BT) na widok miasta oddanego bałwochwalstwu. 17. Rozprawiał więc w synagodze z Żydami i z pobożnymi, a na rynku każdego dnia z tymi, którzy się tam przypadkiem znaleźli. 18. Niektórzy zaś z filozofów epikurejskich i stoickich ścierali się z nim. Jedni mówili; Cóż to chce powiedzieć ten bazarz? Drudzy zaś: Zdaje się, że jest zwiastunem obcych bogów. Zwiastował im bowiem dobrą nowinę o Jezusie i zmartwychwstaniu.

b) Przygotuj plan

(1 Sm 11,1-6 BW) I wyruszył Ammonita Nachasz i obległ Jabesz w Gileadzie, Wtedy rzekli wszyscy Jabeszyci do Nachasza: Zawrzyj z nami przymierze, a poddamy ci się. 2. Lecz Ammonita Nachasz rzekł do nich: Zawrę z wami przymierze w taki sposób, że każdemu z was wyłupię prawe oko i wyrządę tym zniewagę całemu

Izraelowi. 3. Rzekli do niego starsi z Jabesz: Udziel nam siedem dni zwłoki, a my tymczasem roześliśmy posłańców po całym obszarze Izraela, a jeśli nie znajdzie się nikt, kto by nas mógł wyratować, poddamy ci się. 4. A gdy posłańcy dotarli do Gibe Saulowej i opowiedzieli o tych wydarzeniach ludowi, wszystek lud podniósł krzyk i zaptakali.

5. A Saul zjeżdżał właśnie ze swoimi wołami z pola; i rzekł Saul: Cóż się stało ludowi, że płacze? I opowiedzieli mu o sprawie Jabeszytów. 6. Wtedy zstąpił na Saula Duch Boży, gdy usłyszał o tych wydarzeniach, i wybuchnął wielkim gniewem, 7. I wziął parę wołów, rozrąbał je na sztuki i rozesał te sztuki przez posłańców po całym obszarze Izraela z wezwaniem: Kto nie wyruszy za Saulem i za Samuelem, tak stanie się z jego bydłem. I padł strach Pański na lud, i wyruszyli jak jeden mąż.

c) Ustanów cel gniewania się

(1 Sm 11,12-14 BW) Wtedy rzekł lud do Samuela: Któż to mówił: Czy Saul ma nad nami królować? Wydajcie nam tych mężów, a wybijemy ich. 13. Ale Saul rzekł; Dzisiaj nikt nie zginie, gdyż dziś dokonał Pan wybawienia w Izraelu. 14. Samuel zaś rzekł do ludu: Chodźcie, wyruszymy do Gilgal i tam odnowimy królestwo.

d) Ustal granicę gniewu

(Mt 21,12-14 BW) I wszedł Jezus do świątyni, i wyrzucił wszystkich, którzy sprzedawali i kupowali w świątyni, a stoły wekslarzy i stragany handlarzy gołębiami powywracał. 13. I rzekł im: Napisano: Dom mój będzie nazwany domem modlitwy, a wy uczyniliście z niego jaskinię zbójców. 14. I przystąpili do niego ślepi i chromi w świątyni, a On ich uzdrowił.

Jezus ograniczył gniew do usunięcia przyczyny, bo Jego celem było uzdrowienie ludzi.

Np. Jak ukierunkować gniew przeciwko ludziom, którzy promują aborcję?

a) strzelać do lekarzy (stopień 6 – morderstwo)

b) założyć edukacyjne stowarzyszenie Pro Life / Zachowaj Przy Życiu (stopień 1 – rozpoznanie)

Zakończenie:

26. Gniewajcie się, ale nie grzeszcie; niech słońce nie zachodzi nad waszym gniewem.

27. Nie dawajcie miejsca diabłu. (Ef 4,26-27 PE)

Zadrzyjcie więc i nie grzeszcie, pomyślcie o tym, leżąc na łożach i zamilczcie w końcu. (Ps 4,5 PE)

09

BÓG JAKO OJCIEC

UWAGI WSTĘPNE

Trudne czasy – nie ze względu na ekologię lub technologię, lecz na człowieka 2 Tm 3,1-5 (BW):

(1) A to wiedz, że w dniach ostatecznych nastaną trudne czasy: (2) Ludzie bowiem będą samolubni, chciwi, chępliwi, pyszni, bluźnierczy, rodzicom nieposłuszni, niewdzięczni, bezbożni, (3) Bez serca, nieprzejednani, przewrotni, niepowściągliwi, okrutni, nie miłujący tego, co dobre, (4) Zdradziecy, zuchwali, nadęci, miłujący więcej rozkosze niż Boga, (5) Którzy przybierają pozór pobożności, podczas gdy życie ich jest zaprzeczeniem jej mocy; również tych się wystrzegaj.

Dlaczego trudne czasy nastaną w dniach ostatecznych? Czy powodem jest jedynie: mieszanka kulturowa – narodowościowa – religijna; brak przejrzystych norm moralnych; wyobcowanie spowodowane stłoczeniem ludzkości; rozkład rodziny, więzi międzyludzkich, zachwianie równowagi społecznej, bo nie wiadomo, czy ważniejsze jest dobro jednostki czy grupy?

Jedno z opracowań naukowych (Forum 26.07.98): zachwianie równowagi psychicznej spowodowane feminizacją zawodów (medycyna, sądownictwo, szkolnictwo) sprzyja rozchwianiu kośćca osobowościowego – społeczeństwa stają się coraz agresywniejsze.

Badania w różnych krajach wykazują, że:

- * brak ojca w życiu nieletnich odgrywa większą rolę niż nędza materialna;
- * że młodociani wychowani jedynie pod opieką kobiet wykazują większą skłonność do przestępstw;
- * obecność ojca i rozmowa z nim (np. podczas obiadu) wpływa na lepsze wyniki w nauce;

- * brak więzi z rodzicami przyczynia się do rozwoju nadciśnienia, nowotworów złośliwych, choroby wieńcowej, zaburzeń psychicznych i często stanowi tło samobójstw;
- * większość dziewcząt leczonych na anoreksję (ciężkie zaburzenie odżywiania na tle nerwowym) miało wspólną cechę: słaba więź z ojcem;
- * prawdopodobieństwo rozpoczęcia współżycia przed ślubem jest większe o 60% wśród nastolatków wychowywanych przez samotne matki.
- * Brak ojca w rodzinie wpływa na: (1) niską samoocenę; (2) nieumiejętność rezygnowania z chwilowych zachcianek; (3) słabą motywację do nauki; (4) dużą podatność na wpływ rówieśników i wchodzenie w kolizję z prawem.

Badania przeprowadzono wśród polityków, przedsiębiorców, ludzi sztuki, aktywistów kościelnych. Okazało się, np., że wśród młodzieży ze zborów: nastolatków przeciętnie rozmawia z ojcem ok. 2 minuty dziennie, z matką ok. 4 minut dziennie. Jedynie 16% nastolatków spędzało czas na jakimś ciekawym zajęciu, młodzież, która dużo czasu spędza z rodzicami rzadziej rozpoczyna współżycie płciowe przed ślubem.

Na samoocenę nastolatków ma wpływ kolejno:

1. bliski kontakt z ojcem
2. częste przebywanie z ojcem
3. częste przebywanie z matką
4. atmosfera miłości i bezpieczeństwa w domu
5. bardzo dobre lub dobre wyniki w nauce.

Problem nr 1: Ojciec nieobecny, niedostępny, milczący, za mało interesujący się sprawami dzieci

A. Przyjrzyjmy się, co Biblia mówi na temat ojcostwa:

1. Wyraz ojciec w Biblii występuje: Bóg Ojciec - 262 razy; człowiek jako ojciec - 1219 razy.
(matka - kobieta) - 316 razy

2. Bóg jako Ojciec w ST tylko 5 razy

Ps 68,6 *Ojcem sierot i sędzią wdów Jest Bóg w swym świętym przybytku.*

Iz 9,27 *On wzywać mnie będzie: Tyś Ojcem moim, Bogiem moim i skałą zbawienia mego.*

Iz 9,5 *Albowiem dziecię narodziło się nam, syn jest nam dany i spocznie władza na jego ramieniu, i nazwą go: Cudowny Doradca, Bóg Mocny, Ojciec Odwieczny, Księżę Pokoju.*

Iz 64,8 *Lecz teraz, Panie, Ty jesteś naszym Ojcem, my jesteśmy gliną, a Ty naszym Stwórcą i wszyscyśmy dziełem twoich rąk!*

Jr 3,3-4 *Dlatego zostały zatrzymane deszcze i nie spadła wiosenna ulewa. A ty ciągle miałaś twarz nierządnicy, niezdolnej nawet się zarumienić ze wstydu. I nawet wtedy nie wołałaś: Mój Ojczy! Przecież Ty jesteś przyjacielem jeszcze z czasów mojej młodości!*

3. Pozostałe 257 NT np. Mt 5,16.45.48; 6,1.4.6.8.9.14.15.18.26.32; 7,11.21.

B. Bóg jako wzorzec ojca

Hbr 12,9 *Ponadto, szanowaliśmy naszych ojców według ciała, chociaż nas karcili; czy nie daleko więcej winniśmy poddać się Ojcu duchów, aby żyć?*

1. Przymioty Boga Ojca wg Pisma Św.

- (1) Stwórcą; (2) Zaspokajający potrzeby; (3) Przyjaciół i doradcą;
- (4) Wychowawcą; (5) Odkupicielem; (6) Pocieszycielem; (7) Obrońcą i wybawcą

2. Charakter Boga jako Ojca:

(1) **Cierpliwy**

Ps 78,35-39 *Przypominali sobie, że Bóg jest ich skałą, Że Bóg Najwyższy jest odkupicielem ich. Schlebiali mu ustami, A językiem okłamywali go, Bo serce ich nie było szczere wobec niego I nie byli wierni jego przymierzcu.*

On jednak, będąc miłosierny, Odpuszczał im winę i nie wytracił. Często powściągał swój gniew i nie zapłonął całą gwałtownością swoją. Pamiętał o tym, że są ciałem, Tchnieniem, które ulatuje i nie wraca.

(2) Delikatny (przykłady z życia Jezusa: *Kto widzi Mnie, widzi Ojca* (J 14,9))

Jan 2,1-12 na weselu w Kanie Galilejskiej

Jan 19,25 *A stały pod krzyżem Jezusa matka jego i siostra matki jego, Maria, żona Kleofasa, i Maria Magdalena. A gdy Jezus ujrzał matkę i ucznia, którego miłował, stojącego przy niej, rzekł do matki: Niewiasto, oto syn twój! Potem rzekł do ucznia: Oto matka twoja! I od owej godziny wziął ją ów uczeń do siebie.*

(3) Święty

Jan 2,13nn *A gdy się zbliżała Pascha żydowska, udał się Jezus do Jerozolimy. I zastał w świątyni sprzedających woły i owce, i gołębie, i siedzących wekslarzy. I skręciwszy bicz z powrózków, wypędził ich wszystkich ze świątyni wraz z owcami i wołami; wekslarzom rozsypał pieniądze i stoły powywracał, a do sprzedawców gołębi rzekł: Zabierzcie to stąd, z domu Ojca mego nie czyńcie targowiska. Wtedy uczniowie jego przypomnieli sobie, że napisano: Żarliwość o dom twój pożera mnie.*

(3) Przenikliwy

Jan 2,23-25 *A gdy był w Jerozolimie na święcie Paschy, wielu uwierzyło w imię jego, widząc cuda, których dokonywał. Ale sam Jezus nie miał do nich zaufania, bo przejrzał wszystkich, i od nikogo nie potrzebował świadectwa o człowieku; sam bowiem wiedział, co było w człowieku.*

(4) Litościwy

Łk 19,1 *I wszedłszy do Jerycha, przechodził przez nie. A oto mąż, imieniem Zacheusz, przełożony nad celnikami, człowiek bogaty, pragnął widzieć Jezusa, kto to jest, lecz nie mógł z powodu tłumy, gdyż był małego wzrostu. Pobiegł więc naprzód i wszedł na drzewo sykomory, aby go ujrzeć, bo tamtędy miał przechodzić. A gdy Jezus przybył na to miejsce, spojrzął w górę i rzekł do niego: Zacheuszu, zejźdź śpiesznie, gdyż dziś muszę się zatrzymać w twoim domu. I szedł śpiesznie, i przyjął go z radością. A widząc to, wszyscy szemrali, mówiąc: Do człowieka grzesznego przybył w gościnę. Zacheusz zaś stanął i rzekł do Pana: Panie, oto połowę majątku mojego daję ubogim, a jeśli na kim co wymusiłem, jestem gotów oddać w czwórnasób. A Jezus rzekł do niego: Dziś zbawienie stało się udziałem domu tego, ponieważ i on jest synem Abrahamowym. Przyszedł bowiem Syn Człowieczy, aby szukać i zbawić to, co zginęło.*

(5) Wrażliwy

Łk 8,40-47 *A gdy Jezus powrócił, przyjął go lud; wszyscy go bowiem oczekiwali. A oto przyszedł mąż, imieniem Jair, który był przełożonym synagogi, i padł do nóg Jezusa, i prosił go, aby wstąpił do jego domu, gdyż miał córkę, jedynaczkę, w wieku około dwunastu lat, a ta umierała. A gdy On szedł, tłumy cisnęły się do niego.*

A niewiasta, która miała krwotok od dwunastu lat i na lekarzy wydała całe swoje mienie, a nikt nie mógł jej uleczyć, podszedłszy z tyłu, dotknęła się kraju szaty jego, i natychmiast ustał jej krwotok. I rzekł Jezus: Kto się mnie dotknął? A gdy wszyscy się zapierali, rzekł Piotr: Mistrzu, tłumy cisną się do ciebie i tłoczą. Jezus zaś rzekł: Dotknął się mnie ktoś; poczułem bowiem, że moc wyszła ze mnie. A niewiasta, spostrzegłszy, że się nie może ukryć, podeszła z drzeniem i padła przed nim, oznajmiła przed całym ludem, z jakiego powodu się go dotknęła i jak natychmiast została uleczone. On zaś rzekł do niej: Cóрко, wiara twoja uzdrowiła cię, idź w pokoju.

(6) Współczujący

Mt 9,35-38 *I obchodził Jezus wszystkie miasta i wioski, nauczał w ich synagogach i zwiastował ewangelię o Królestwie, i uzdrawiał wszelką chorobę i wszelką niemoc. A widząc lud, uzalilił się nad nim, gdyż był utrudzony i opuszczony jak owce, które nie mają pasterza. Wtedy rzekł uczniom swoim: Żniwo wprawdzie wielkie, ale robotników mało. Proście więc Pana żniwa, aby wyprawił robotników na żniwo swoje.*

(7) Czuły

Jan 12,1-8 *A na sześć dni przed Paschą poszedł Jezus do Betanii, gdzie był Łazarz, który umarł, a którego Jezus wzbudził z martwych. Tam więc przygotowali mu wieczerzę, a Marta posługiwała, Łazarz zaś był jednym z tych, którzy z nim siedzieli przy stole; a Maria wzięła funt czystej, bardzo drogiej maści nardowej, namaściła nogi Jezusa i otarła swoimi włosami, a dom napełnił się wonią maści.*

A Judasz Iskariot, jeden z uczniów jego, syn Szymona, który miał go wydać, rzekł: Czemu nie sprzedano tej wonnej maści za trzysta denarów i nie rozdano ubogim? A to rzekł nie dlatego, iż się troszczył o ubogich, lecz ponieważ był złodziejem, i mając sakiewkę, sprzeniewierzał to, co wkładano. Tedy rzekł Jezus: Zostaw ją; chowała to na dzień mojego pogrzebu. Albowiem ubogich zawsze u siebie mieć będziecie, lecz mnie nie zawsze mieć będziecie.

(8) Łaskawy – Jan 4,7-27 Samarytanka

(9) Przebaczący – Jan 8,1-11 niewiasta przyłapana na cudzołóstwie

(10) **Sprawiedliwy** – Jego tron jest osadzony na sprawiedliwości

(11) **Dobry** – Tylko Bóg jest dobry (bogaty młodzieniec)

(12) **Miłosierny** – Łk 23,29-43 łotr na krzyżu

(13) **Troskliwy** – Łk 18,15-17

Przynieśli też do niego i dzieci, aby się ich dotknął. A widząc to uczniowie, gromili ich. Jezus zaś przywołał je i rzekł: Pozwólcie dzieciom przychodzić do mnie i nie zabraniajcie im. Albowiem do takich należy Królestwo Boże. Zaprawdę, powiadam wam, kto nie przyjmuje Królestwa Bożego jak dziecko, nie wejdzie do niego.

(14) **Hojny** – dwukrotne rozmnożenie chlebów i ryb Mt 14,13-21 (5ch+2r=5000); 15,30-38 (7ch+kilka r=4000)

(15) **Potężny** – znaki i cuda

(16) **Mądry**

(17) **Mocny**

(18) **Kochający** – Łk 6,27-36 miłość *Miłujcie nieprzyjaciół waszych; Bądźcie miłosierni, jak miłosierny jest Ojciec wasz*

10

OJCIEC W DOMU

UWAGI WSTĘPNE

Dlaczego trudne czasy nastaną w dniach ostatecznych? Przypominam jedną z konkluzji opracowania naukowego (*Forum* 26.07.98): **zachwianie równowagi psychicznej** spowodowane feminizacją zawodów (medycyna, sądownictwo, szkolnictwo) sprzyja **rozchwianiu kośćca osobowościowego** – społeczeństwa stają się coraz agresywniejsze.

Nie są tu winne kobiety – winny jest brak równowagi.

Bóg Ojciec to też i matka

1 Moj 1,27: *I stworzył Bóg człowieka na obraz swój. Na obraz Boga stworzył go. Jako mężczyznę i niewiastę stworzył ich.*

Tzn., że zarówno męskość jak i kobiecość są częścią Bożej natury i charakteru; normą ustanowioną przez Boga jest obecność w rodzinie zarówno ojca jak i matki, ponieważ razem stanowią pełniejsze odbicie natury Boga.

A. Głowa domu i jej powinności

Do właściwego rozwoju dziecka niezbędna jest pełna rodzina. Wzorzec: Chrystus (Głowa) i Kościół (Ciało). „Głowa” – to warunek stabilizacji.

1. Pan dla żony – Sara 1 Moj 18,12 (BW)

Toteż roześmiała się Sara sama do siebie, mówiąc: Teraz, gdy się zestarzałam, mam tej rozkoszy zażywać! I pan mój jest stary!

Zob. Ef 5,22 „żony bądźcie uległe mężom swoim jak Panu (...)” Chodzi o styl życia, nie o podejście dewocyjne.

2. Wychowywanie synów – 5 Moj 6,6-7 (BT)

Niech pozostaną w twym sercu te słowa, które ja ci dziś nakazuję.

Wpóisj je twoim synom, będziesz o nich mówił przebywając w domu, w czasie podróży, kładąc się spać i wstając ze snu.

3. Zezwolenie na ożenek – 1 Moj 24,2-4 (BT)

I rzekł Abraham do swego sługi, który piastował w jego rodzinie godność zarządcy całej posiadłości: Połóż mi twą rękę pod biodro, bo chcę, żebyś mi przysiągł na Pana, Boga nieba i ziemi, że nie weźmiesz dla mego syna Izaaka żony spośród kobiet Kanaanu, w którym mieszkam, ale że pójdziesz do mego ojczystego kraju i wybierzesz żonę dla mego syna Izaaka.

1 Moj 28,1-2 (BT)

Wtedy Izaak zawołał Jakuba, pobłogosławił go i dał mu taki rozkaz: Nie bierz sobie żony spośród mieszkanek Kanaanu.

Idź do Paddan-Aram, do rodziny Betuela, ojca twej matki, i weź sobie tam za żonę jedną z córek Labana, twego wujka.

Wyszedł z bioder ojca = potomstwo; > dom ojcowski = rodzina (ród);

przykład: dom Józefa, dom Izraela, Rekabici (Jer 35,18 BT)

(18) *Do rodziny Rekabitów zaś powiedział Jeremiasz: To mówi Pan Zastępów, Bóg Izraela: Ponieważ byliście posłuszni poleceniom Jonadaba, waszego praojca, przestrzegając wszystkich jego nakazów i wypełniając wszystko, co wam zlecił, (19) dlatego to mówi Pan Zastępów, Bóg Izraela: Nie zabraknie Jonadabowi, synowi Rekaba, potomka, który by stał zawsze przede Mną.*

B. Co jest niezbędne, aby właściwie pełnić rolę głowy domu

1. Ojcowski autorytet – Ef 6,4

bw: *A wy, ojcowie, nie **pobudzajcie** do gniewu dzieci swoich, lecz **napominajcie i wychowujcie** je w karności, dla Pana.*

br: *Wy zaś, ojcowie, ze swej strony nie **traktujcie** swych dzieci tak, by musiały się gniewać. **Wychowujcie je pouczając** i karcąc w duchu Pańskim.*

Właściwe zachowanie się w domu, wobec obcych, Boga, przedmiotów...

2. Wierność ojcowska – 2 Tm 2,12-13 (BW)

(12) *Jeśli z nim wytrwamy, z nim też królować będziemy; jeśli się go zaprzemy, i On się nas zaprze; (13) jeśli my nie dochowujemy wiary, On pozostaje wierny, albowiem samego siebie zaprzecić się nie może.*

Wierność Bogu, zasadom Pisma Świętego, prawu państwowemu, danemu słowu, prawdomówność...

3. Hojność ojcowska – 2 Kor 5,14 (BW)

Bo miłość Chrystusowa ogarnia nas, którzy doszliśmy do tego przekonania, że jeden za wszystkich umarł; a zatem wszyscy umarli;

2 Kor 12,14 (BW)

Oto po raz trzeci przygotowuję się do podróży do was i nie będę wam ciężarem; nie szukam bowiem tego, co wasze, ale was samych; bo nie dzieci powinny gromadzić majątek dla rodziców, ale rodzice dla dzieci.

Człowiek jest ważniejszy od rzeczy. Bóg się zajmuje naszymi szczegółami!

4. Czułość rodzicielska – Ozeasz 11,3-4 (BW)

A przecież to Ja sam uczyłem Efraïma chodzić, brałem ich na swoje ramiona, lecz oni nie wiedzieli, że to Ja ich leczyłem, przyciągałem ich więzami ludzkimi, powrozami miłości, i byłem dla nich jak ten, który podnosi niemowlę do swojego policzka, i nachylałem się do nich, aby ich nakarmić.

5 Moj 33,12

bw: *O Beniaminie rzekł: Ulubieniec Pana bezpiecznie mieszka przy nim, Ostaniam go przez wszystkie dni, A w ramionach jego przebywa.*

br: *Do Beniamina powiedział: Ten umiłowany Jahwe będzie mieszkał blisko niego, Jahwe strzeże go nieustannie i pozwala mu spoczywać między swymi ramionami.*

Okazywanie uczuć to sprawa męska!

5. Obecność rodzicielska – 2 Moj 33,14-16 (BT)

(14) *Pan powiedział: Jeśli Ja osobiście pójdę, czy to cię zadowoli? (15) Mojżesz rzekł wtedy: Jeśli nie pójdziesz sam, to raczej zakaz nam wyruszać stąd. (16) Po czym poznam, ja i lud mój, że darzysz nas łaskawością, jeśli nie po tym, że pójdziesz z nami, gdyż przez to będziemy wyróżnieni ja i Twój lud spośród wszystkich narodów, które są na ziemi?*

Osobista obecność ważniejsza od najlepszych prezentów. Prezent nie może być substytutem zażyłości.

6. Akceptacja rodzicielska – Sof 3,16-18

(16) *W owym dniu powiedzą do Jeruzalemu: Nie bój się, Syjonie! Niech nie opadają twoje ręce! (17) Pan, twój Bóg, jest pośród ciebie, Mocarz, On zbawi! Będzie się radował z ciebie niezwykłą radością, odnowi swoją*

miłość. (18) Będzie się weselił z ciebie tak, jak się wesela w święta. Usunę spośród ciebie zło, abyś z powodu niego nie doznała hańby.

Agape – to miłość bezwarunkowa

7. Rozmowa rodzicielska – Przyp 4,1-4 (BT)

(1) *Słuchajcie, synowie, rad ojca, by poznać mądrość, zważajcie!* (2) *Udzielam wam cennej nauki: nie gardźcie moim pouczeniem,* (3) *bo i ja byłem synem u ojca, kochanym, jedynym dla matki,* (4) *a tymi słowami mnie uczył: Niech będą w tym sercu zamknięte wskazania, strzeż moich nakazów, byś żył;*

* **Wspaniały kaznodzieja <> milczący ojciec**

* **Nakaz i wymaganie 5 Moj 6,4-9 (BW)**

(4) *Słuchaj, Izraelu! Pan jest Bogiem naszym, Pan jedynie!* (5) *Będziesz tedy miłował Pana, Boga swego, z całego serca swego i a całej duszy swojej, i z całej siły swojej.* (6) *Niechaj słowa te, które Ja ci dziś nakazuję, będą w twoim sercu.* (7) *Będziesz je wpajał w swoich synów i będziesz o nich mówił, przebywając w swoim domu, idąc drogą, kładąc się i wstając.* (8) *Przywiążesz je jako znak do swojej ręki i będą jako przepaska między twoimi oczyma.* (9) *Wypiszesz je też na drzwiach twojego domu i na twoich bramach.*

* **Wpajać i mówić = przykład i rozmowa**

Zakończenie:

* Nikt z nas nie jest doskonałym ojcem, doskonałą matką, nie ma rodzin doskonałych (bez zarzutu).

* Ale każdy z nas ma szansę: w Jezusie Chrystusie możemy być więcej, niż zwycięzcami – to On zwycięży nas i przez nas ku Bożej chwale.

Flp 4,13

Wszystko mogę w tym, który mnie wzmacnia, w Chrystusie.

11

OJCIEC i NASTOLATEK

Motto: 1 Kor. 4:15-16 (BW)

15. Bo choćbyście mieli dziesięć tysięcy nauczycieli w Chrystusie, to jednak ojców macie niewielu; wszak ja was zrodziłem przez ewangelię w Chrystusie Jezusie. 16. Proszę was tedy, bądźcie naśladowcami moimi.

Ap. Paweł – duchowy ojciec: 2 Tm 3,10-11 (BW)

10. Lecz ty poszedłeś za moją nauką, za moim sposobem życia, za moimi dążnościami, za moją wiarą, wyrozumiałością, miłością, cierpliwością,

11. Za moimi prześladowaniami, cierpieniami, które mnie spotkały w Antiochii, w Ikonium, w Listrze. Jakież to prześladowania zniósłem, a z wszystkich wyrwał mnie Pan!

A. Cztery przykłady

1. Józef, opiekun Jezusa – wzór ojców

18. Z narodzeniem Jezusa Chrystusa było tak. Po zaślubinach Matki Jego, Maryi, z Józefem, wpięciu w nim zamieszkali razem, znalazła się brzemienną za sprawą Ducha Świętego. 19. Mąż Jej, Józef, który był człowiekiem sprawiedliwym i nie chciał narazić Jej na zniesławienie, zamierzał oddalić Ją potajemnie. 20. Gdy powziął tę myśl, oto anioł Pański ukazał mu się we śnie i rzekł: Józefie, synu Dawida, nie bój się wziąć do siebie Maryi, twej Matzonki; albowiem z Ducha Świętego jest to, co się w Niej poczęło. 21. Porodzi Syna, któremu nadasz imię Jezus, On bowiem zbawi swój lud od jego grzechów. (...) 24. Zbudziwszy się ze snu, Józef uczynił tak, jak mu polecił anioł Pański: wziął swoją Matzonkę do siebie, 25. lecz nie zbliżył się do Niej, aż porodziła Syna, któremu nadał imię Jezus. (Mt 1,18-25)

* ojcostwo to akt poczęcia – Józefa ominął ten przywilej

* planowanie przyszłości

* wybór domu i środowiska

2. Mordochaj, opiekun Estery – córki swego stryja (księga Estery)

- * inwestowanie w dzieci póki jeszcze czas (2,10)
- * ustalanie rytmu (2,11.20)
- * pobudzanie do działania (2,22; 4,13)

3. Lot, niebezpieczny styl życia, człowiek szukający łatwych sposobów osiągnięcia sukcesu (1 Moj 13)

- * wzbogacił się przy swym stryju Abrahamie
- * błyskawicznie zdecydował się na żyzne doliny (bez modlitwy)
- * mieszkał z dala od Sodomy (żył wg zasady: *patrz, ale nie dotykaj*) p. Piotr przy ognisku
- * Lot już jest poważanym obywatelem Sodomy (19,1)
- * Brak sześciu osób do 10 (19,14 – zięciowie sądzili, że żartuje).
- * żona – przywiązanie do przedmiotów
- * córki – kazirodztwo

4. Heli, bankrut jako ojciec

- * 1 Sm 2,22-25 (on *słyszał* zamiast *wiedzieć*)
- * 1 Sm 2,29 (przymykał oko na złe czyny synów, bo byli cenniejsi do Boga)
- * 1 Sm 3,13 (nie strofował ich)

B. Na czym to polega

1. Nasze ojcowanie bardziej związane jest z atmosferą jaką stwarzamy, niż z tym, co mówimy.
2. Dzieci bardziej zapamiętują postawę i czyny – to JAK mówimy, niż to, CO mówimy.
3. Nasza filozofia życia i służby wnosi określoną atmosferę do środowiska, w którym się znajdujemy.

Niektóre czynniki sprzyjające atmosferze miłości i zaufania:

1. Czas dla innych – atmosfera przyjaźni.
2. Ufając innym – atmosfera odpowiedzialności.
3. Ciągłe dawanie – atmosfera hojności (uśmiech, dobre słowo, życzliwość, troska o innych).
4. Ciągłe zachęcanie i akceptowanie – atmosfera osobistej godności.
5. Troskę o innych – atmosfera pocieszenia.
5. Dostrzeganie w innych dobra i docenianie ich zdolności – atmosfera poczucia bezpieczeństwa.
7. Unikanie krytykowania innych – atmosfera lojalności.
8. Przez naszą przezroczystość – atmosfera uczciwości.
9. Pełność Słowa Bożego, otwarcie się na Ducha Św., zachwyty wielkością Boga – atmosfera wiary, pobożności, bliskości Boga.

C. Czego potrzebuje nastolatek**1. Nastolatek chce pogadać, ale słyszy sygnał „zajęte”**

Dostępność – towar reglamentowany

Wiedźcie, że Pan mi okazuje cudownie swą łaskę, Pan mnie wysłuchuje, ilekroć Go wzywam. (Ps 4,4 BT)

Jezus błogosławił dzieci, miał dla nich czas, miał czas dla Samarytanki

2. Nastolatek chce się sprawdzić

Przypowieść o ojcu syna marnotrawnego (Łk 15 – troskliwy pasterz; szukająca monety kobieta)

- * kochał, więc pozwolił synowi opuścić dom
- * kochał, więc codziennie wypatrywał jego powrotu do domu
- * kochał, więc przebaczył i wyprawił ucztę

3. Nastolatka przemienia zaufanie

Nie mylić z naiwnością, ale czasem warto zaryzykować.

p. rodzice wyjechali na urlop zostawiając dom krnąbrnemu nastolatкови; przesyłka pieniężna dla mamy...

4. Nastolatek oczekuje naszego uczestnictwa

Oczekuje udziału ojca w jego sprawach, np. usiąść z nim do komputera, pójść z nim do kina na brutalny film

5. Nastolatek potrzebuje napominania – nie druzgotania osobowości**Prz 22,6**

bw: *Wychowuj chłopca odpowiednio do drogi, którą ma iść, a nie zejdzie z niej nawet w starości.*

bt: *Wdrażaj chłopca w prawidła jego drogi, a nie zejdzie z niej i w starości.*

br: *Młodzieńca pouczaj o drodze jego życia, a nie zejdzie z niej nawet jako starzec.*

6. Nastolatek potrzebuje karcenia**5 Moj 21, 18-21 BT**

18. *Jeśli ktoś będzie miał syna nieposłusznego i krnąbrnego, nie słuchającego upomnień ojca ani matki, tak że nawet po upomnieniach jest im nieposłuszny, 19. ojciec i matka pochwyć go, zaprowadzą do bramy, do starszych miasta,*

20. *i powiedzą starszym miasta: Oto nasz syn jest nieposłuszny i krnąbrny, nie słucha naszego upomnienia, oddaje się rozpuście i pijaństwu. 21. Wtedy mężowie tego miasta będą kamienowali go, aż umrze. Usuniesz zło spośród siebie, a cały Izrael, słysząc o tym, ulęknie się.*

Prz 19,18: *Ćwicz swego syna, póki jeszcze jest nadzieja; lecz nie unoś się przy tym, aby nie spowodować jego śmierci.*

22,15: *Głupota tkwi w sercu młodzieńca, lecz różga karność wypędza ją stamtąd.*

29,15: *Różga i karcenie dają mądrość, lecz nieposłuszny chłopiec przynosi wstyd swojej matce.*

pamiętamy: Hbr 12,5-6 (...) *i zapomnieliście o napomnieniu, które się zwraca do was jak do synów: Synu mój, nie lekceważ karcenia Pańskiego ani nie upadaj na duchu, gdy On cię doświadcza; bo kogo Pan miłuje, tego karze, i chłostzcze każdego syna, którego przyjmuje.*

Kara korygująca: np. Jonasz w brzuchu wielkiej ryby

Zakończenie:

Efez. 3,14-21 (BW)

14. *Dlatego zginam kolana moje przed Ojcem, 15. Od którego wszelkie ojcostwo na niebie i na ziemi bierze swoje imię, 16. By sprawił według bogactwa chwały swojej, żebyście byli przez Ducha jego mocą utwierdzeni w wewnętrznym człowieku, 17. Żeby Chrystus przez wiarę zamieszkał w sercach waszych, a wy, wkorzeni i ugruntowani w miłości, 18. Zdołali pojąć ze wszystkimi świętymi, jaka jest szerokość i długość, i wysokość, i głębokość,*

19. *I mogli poznać miłość Chrystusową, która przewyższa wszelkie poznanie, abyście zostali wypełnieni całkowicie pełnią Bożą.*

20. *Temu zaś, który według mocy działającej w nas potrafi daleko więcej uczynić ponad to wszystko, o co prosimy albo o czym myślimy, 21. Temu niech będzie chwała w Kościele i w Chrystusie Jezusie po wszystkie pokolenia na wieki wieków. Amen.*